

Efektívny monitorovací a hodnotiaci systém rozsahu a kvality výučby k ľudským právam

Ú v o d

Koniec 20. a začiatok 21. storočia je poznamenaný zvýšenou medzinárodnou a domácou aktivitou v oblasti dodržiavania ľudských práv, predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Zvýšený záujem o tieto otázky bol vyvolaný udalosťami vo svete, ktoré prinútili Valné zhromaždenie OSN, Radu Európy, ale aj jednotlivé vlády vo svete k väčšej aktivite v oblasti zachovávanía ľudských práv. Preto aj v oblasti vzdelávania v roku 1994 OSN vyhlásilo „Dekádu k vzdelávaniu k ľudským právam“ na obdobie od 1.1.1995 do 31.12.2004. Rok 2001 bol vyhlásený za Medzinárodný rok boja proti rasizmu a diskriminácii. V tom istom roku sa pod záštitou OSN konala Svetová konferencia proti rasizmu, rasovej diskriminácii, xenofóbii a intolerancii.

Predložený **Efektívny monitorovací a hodnotiaci systém rozsahu a kvality výučby k ľudským právam** (ďalej Monitorovací systém) je dokument, ktorý spolu s **Národným plánom výchovy a výučby k ľudským právam** (ďalej Národný plán) má tvoriť **ucelený komplexný materiál**, udávajúci šírku, hĺbku, rozsah aj kvalitu výučby k ľudským právam. Národný plán bude, okrem iného, konkretizovať a kvantifikovať indikátory rozsahu a kvality výchovy a vzdelávania k ľudským právam, ktoré budú predmetom monitorovania a hodnotenia.

1. Charakteristika monitorovacieho a hodnotiaceho systému

Čo budeme rozumieť pod monitorovaním

Pod zisťovacím výskumom monitorového typu rozumieme cyklickú evalváciu určitého skúmaného pedagogického javu. **Evalvácia je taký druh hodnotenia, ktoré okrem hodnotenia daného javu, hodnotí aj všetky s ním súvisiace javy príslušnej pedagogickej reality.** To ale znamená, že pri monitorovaní výučby k ľudským právam nemôžeme zostať len pri samotnom monitorovaní a hodnotení výučby, ale k celkovému hodnoteniu je potrebné zistiť napr. aj klímu na škole z aspektu ľudských práv, pripravenosť učiteľov, spokojnosť žiakov so školou a podobne.

Pod monitorovaním rozsahu a kvality výučby k ľudským právam budeme rozumieť zisťovanie a zhodnotenie rozsahu obsahu ako aj kvality výučby toho, čo :

- na danej konkrétnej škole (alebo type školy) je predmetom výučby k ľudským právam (ciele, obsah a jeho rozsah) ,
- a na akej úrovni je výučba realizovaná v samotnom procese,
- bezprostredne súvisí s procesom výučby k ľudským právam.

Navrhovaný monitorovací systém je efektívny, nakoľko jeho správne metodické použitie umožňuje podať objektívny obraz o rozsahu, kvalite a efektívnosti výučby k ľudským právam.

. Preto bude potrebné pri monitorovaní používať širokú škálu rôznych metód zisťovania, ako sú :

- **metóda pozorovania,**
- **metóda rozhovoru,**
- **dotazníková metóda,**

- rôzne druhy didaktických testov,
- metóda obsahovej analýzy pedagogických dokumentov,
- analýza správ,
- iné metódy, podľa cieľa zisťovania.

Vo väčšine prípadov vzhľadom na obtiažnosť zisťovania postojov a presvedčení, ktoré pri našich monitorovaniach budú často predmetom zisťovania, je potrebné počítať so súčasným využitím viacerých zo spomenutých metód merania a výskumu.

Je potrebné spomenúť na tomto mieste aj skutočnosť, že výsledky monitorovania môžu slúžiť k dvojakému spôsobu hodnotenia rozsahu a kvality výučby k ľudským právam, a to sumatívneho alebo formatívneho. Aj podľa toho bude potrebné zvoliť a používať metódy a prostriedky monitorovania.

Predmetom hodnotenia môže byť škola, alebo len určitý jav, napríklad pripravenosť učiteľov na výučbu ľudských práv a podobne. Aby súhrnné hodnotenie bolo prehľadnejšie, zrozumiteľnejšie, jednoduchšie a pritom zabezpečovalo možnú objektivnosť, zavedieme aj numerickú pomôcku v podobe hodnotiacej stupnice na vyhodnotenie kvality realizácie indikátora. To znamená, že výsledok hodnotenia zodpovedajúci priemeru budeme označovať číslom 2, hodnotenie horšie ako priemer číslom 1, a hodnotenie lepšie ako priemer číslom 3. Celkové hodnotenie školy alebo javu potom bude súčtom jednotlivých parciálnych výsledkov hodnotenia.

Kedy monitorovať

Monitorovanie je hodnotenie, ktoré sa má cyklicky opakovať v určitých časových úsekoch, podľa charakteru zisťovaného javu, ako aj podľa cieľa monitorovania. Časové cykly monitorovania pri pedagogických a spoločenskovedných meraniach sa zvyčajne pohybujú od ročných až po 5-ročné cykly. Časové trvanie cyklu vždy závisí od charakteru indikátora a stanovuje ho ten, kto meranie realizuje.. Ak ide o javy, ktoré sú v závislosti od času veľmi premenlivé, tak monitorovací cyklus má byť ročný, alebo aj kratší, hlavne ak ide o odstránenie nedostatkov zistených v predchádzajúcom monitorovaní, k danému termínu. Napríklad problémy rodičov pri integrácii ich postihnutých detí (žiakov) do tried so zdravou populáciou, najmä ak sa prejavujú ako deti s narušeným psychosociálnym vývinom. Tu je potrebné monitorovanie s ročným alebo ešte kratším časovým cyklom. Na druhej strane riešenie problematiky ľudských práv na úrovni učebných osnov, učebníc je záležitosť iná, lebo ani osnovy, ani učebnice by sa nemali každý rok meniť, aj keď ku korekcii v určitej podobe môže každý rok dôjsť. Na základe týchto skutočností je zrejmé, že nie je vhodné na centrálnej úrovni taxatívne stanoviť (na vhodných miestach dávame návrh) frekvenciu monitorovania jednotlivých indikátorov, respektíve jednotlivých škôl. Je to kompetencia zriaďovateľa a organizácie, ktorá je poverená monitorovaním. Taktiež aj forma nástrojov a metód monitorovania (test, dotazník, interview, atď.) je zvolená organizáciou, ktorá je poverená monitorovaním.

Kto by mal monitorovať

Inštitúcie, ktoré budú môcť byť zapojené do monitorovania sú:

- školy, na ktorých každý učiteľ bude permanentne hodnotiť výsledky výučby k ľudským právam,
- škola, na základe rozhodnutia pedagogickej rady môže realizovať autoevalváciu,
- Štátna školská inšpekcia v oblasti monitorovania škôl a školských zariadení na úrovni vyučovacieho procesu a jeho výsledkov v oblasti ľudských práv,

- Štátny pedagogický ústav, pri hodnotení pedagogických dokumentov,
- Štátny inštitút odborného vzdelávania, dtto,
- Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, ktorý realizuje špecifické monitorovania.

Predpoklady, ktoré musia byť splnené pred monitorovaním

1. Schválený Národný plán,
2. V Národnom pláne vymedzený rámcový obsah učiva o ľudských právach, ktoré by malo byť predmetom výučby na všetkých typoch a stupňoch škôl,
3. Školsko-politické rozhodnutie o tom, či obsah o ľudských právach bude implementovaný do škôl v podobe samostatného učebného predmetu, alebo v podobe nadpredmetovej,
4. Na základe politického rozhodnutia vypracované a schválené adekvátne učebné osnovy,
5. Na základe vypracovanej osnovy vytvorenie metodického materiálu, prípadne učebnice k ľudským právam, ktoré bude možné použiť v procese výučby,
6. Vypracované normy pre stanovenie miery plnenia jednotlivých kritérií indikátorov,
7. Vypracované objektívne, validné a reliabilné nástroje pre meranie a hodnotenie miery splnenia jednotlivých indikátorov.

Využitie výsledkov monitorovania

Podľa kvantifikovaného hodnotenia kritérií jednotlivých indikátorov výchovy a vzdelávania k ľudským právam je možné zaradiť výsledky monitorovania skúmaného javu alebo inštitúcie podľa zisteného výkonu do nasledovných pásiem:

- **pásma výborného výkonu,**
- **pásma veľmi dobrého výkonu,**
- **pásma priemerného výkonu,**
- **pásma dostatočného výkonu,**
- **pásma nedostatočného výkonu.**

2. Indikátory monitorovacieho systému rozsahu a kvality výučby k ľudským právam

- 2.1 Vybavenosť školy medzinárodnými a národnými dokumentami (právnymi normami), implementácia problematiky ľudských práv do plánov práce školy**
- 2.2 Rozpracovanie otázok výchovy a vzdelávania k ľudským právam v pedagogických dokumentoch (učebné osnovy, vzdelávacie štandardy, výchovno-vzdelávací program pre materské školy, rámcový výchovno-vzdelávací program a pod.) a ich adaptácia**
- 2.3 Realizovanie výchovy a vzdelávania k ľudským právam na úrovni učebníc,**

didaktických materiálov, vzdelávacích médií a spokojnosť používateľov s nimi

2.4 Dodržiavanie ľudských práv v škole a spokojnosť žiakov a zamestnancov s realizáciou riešenia ľudských práv

2.5 Vzdelávanie učiteľov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam.

Hodnotenie vzdelávacích akcií k ľudským právam účastníkmi vzdelávania

2.6 Hodnotenie vyučovacieho procesu k ľudským právam

2.7 Hodnotenie úrovne vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam

2.8 Zapojenie žiakov školy do aktivít v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam, poriadaných v mimovyučovacom čase

V ďalšom sú rozvedené jednotlivé indikátory monitorovania podľa kritérií ich hodnotenia pomocou trojbodovej stupnice.

2.1 Vybavenosť školy medzinárodnými a národnými dokumentami (právnymi normami), implementácia problematiky ľudských práv do plánov práce školy

Aby škola mohla plniť úlohy z oblasti ľudských práv, mala by mať sústredené všetky dokumenty o ľudských právach. Hodnotiť sa bude úroveň vybavenosti školy dokumentami, prístupnosť a využitie dokumentov. Zoznam dokumentov bude uvedený v Národnom pláne.

Implementácia ľudských práv do plánov práce škôl v rezorte školstva znamená prvý krok na ceste realizácie premyslenej výchovy a vzdelávania mladej generácie. Na druhej strane smeruje však aj na dodržiavanie ľudských práv na samotných školách, pretože táto oblasť nie je zanedbateľná z hľadiska zdravej klímy pre výučbu ľudských práv.

Implementácia bude sledovaná z hľadiska systematického a funkčného začlenenia obsahu o ľudských právach do ročného a dlhodobého plánu práce školy.

Kritériá hodnotenia	Stupnica		
	1	2	3
Miera vybavenosti týmito dokumentami	Vybavenosť je minimálna, nepostačujúca	Vybavenosť je priemerná	Vybavenosť je optimálna, postačujúca
Miera implementácie obsahu o ľudských právach v pláne školy	Len sporadicky je obsah implementovaný	Je implementovaná väčšina o ľudských právach	Sú implementovaný celý obsah o ľudských právach
Kvalita ich zapracovania	Nesystematické a nefunkčné	Systematické ale nefunkčné	Systematické a funkčné

Zisťovanie miery splnenia kritérií tohto indikátora by mala byť v kompetencii Štátnej školskej inšpekcie, prípadne zriaďovateľa školy. V prípade zistenia splnenia tohto indikátora monitorovanie by sa malo opakovať o 3 – 5 rokov.

2.2 Rozpracovanie otázok výchovy a vzdelávania k ľudským právam v pedagogických dokumentoch (učebné osnovy, vzdelávacie štandardy, výchovno-vzdelávacie program pre materské školy, rámcový výchovno-vzdelávacie program a pod.) a ich adaptácia

V tomto indikátore sa bude hodnotiť rozpracovanie otázok výchovy k ľudským právam v pedagogických dokumentoch na základe štyroch kritérií. Okrem toho, cieľom tohto hodnotenia je aj pomocou ďalších kritérií zistiť mieru aktívneho prístupu školy k pedagogickým dokumentom a úroveň prispôsobenia dokumentov na miestne podmienky a spokojnosť používateľov.

Hodnotiace kritériá	Stupnica		
	1	2	3
Šírka rozpracovania	Vo všetkých pedagogických dokumentoch táto problematika je nedostatočne rozpracovaná	V niektorých pedagogických dokumentoch je dostatočne rozpracovaná	Problematika je vo všetkých pedagogických dokumentoch rozpracovaná optimálne
Konkrétnosť a použiteľnosť	Nedostatočná, nepoužiteľná	V niektorých dokumentoch je dostatočná a je možné ju čiastočne využiť	Vo väčšine dokumentov je dostatočne konkrétna a dá sa využiť
Obtiažnosť	Celkove neprimeraná	V niektorých častiach dokumentov čiastočne primeraná	Celkove primeraná
Kvalita	Príliš faktografické spracovanie, nerozvíja myslenie	Rozvoj myslenia preferuje len v minimálnej miere	Rozvíja aj vyššie myšlienkové operácie
Miera prispôsobenia pedagogických dokumentov na podmienky školy z hľadiska vzdelávania k ľudským právam	Škola neprispôsobuje pedagogické dokumenty na svoje podmienky	Škola len čiastočne, skôr formálne prispôsobuje dokumenty o výchove k ľudským právam	Škola si odborne prispôsobila svoj program vzdelávania k ľudským právam
Úroveň prispôsobenia	Nízka	Priemerná	Optimálna
Spokojnosť používateľov	Nedostatočná, neuspokojivá	Čiastočná	Dostatočná, uspokojivá

Monitorovanie jednotlivých kritérií tohto indikátora patrí do kompetencie Štátneho pedagogického ústavu a Štátneho inštitútu odborného vzdelávania. Má sa vykonať pred

schválením príslušného pedagogického dokumentu. Cyklické hodnotenie má byť vykonané na základe ohlasu z radov učiteľov.

Kontrola a hodnotenie adaptácie pedagogických dokumentov učiteľmi na podmienky školy, patrí do kompetencie riaditeľa školy. Má sa vykonať pred začatím každého školského roka.

2.3 Realizovanie výchovy a vzdelávania k ľudským právam na úrovni učebníc, didaktických materiálov, vzdelávacích médií a spokojnosť používateľov s nimi

Časti učebníc, didaktické materiály a vzdelávacie média, ktorých obsah je aspoň čiastočne zameraný na ľudské práva, ako aj ďalšie učebnice, by mali rozsahom a kvalitou spracovania v plnej miere zodpovedať cieľom výchovy k ľudským právam.

Kritériá hodnotenia	Stupnica		
	1	2	3
Šírka spracovania	Nepostačujúca	Spĺňa len časť hlavných cieľov	Optimálna
Kvalita spracovania	Didaktické prostriedky ako celok nie sú kvalitne spracované	Niektoré didaktické prostriedky v určitých častiach sú kvalitne spracované	Didaktické prostriedky ako celok sú kvalitne spracované
Náročnosť spracovania	Vo väčšine didaktických prostriedkov je problematika neprimerane spracovaná	Vo väčšine didaktických prostriedkov je spracovanie primerané	Vo všetkých didaktických prostriedkoch je spracovanie primerané
Využívanie didaktických prostriedkov v praxi	Málokedy alebo vôbec	Čiastočne	Všetky didaktické prostriedky sú využívané pravidelne

Monitorovanie a hodnotenie patrí do kompetencie ŠPÚ. Má sa realizovať pri schválení daného prostriedku, resp. do 5 rokov po vydaní.

2.4 Dodržiavanie ľudských práv v škole a spokojnosť žiakov a zamestnancov s realizáciou riešenia ľudských práv

Týmto indikátorom sa bude hodnotiť edukačné prostredie školy, atmosféra na škole, správanie sa učiteľov k žiakom, správanie sa žiakov voči sebe navzájom, správanie sa učiteľov k rodičom a opačne. Týmto indikátorom sa zároveň zisťuje, či otázke dodržiavania a kontroly dodržiavania ľudských práv na škole je venovaná patričná pozornosť. Na školách by problémy ľudských práv mali byť riešené promptne a maximálne korektne, aby sa neprenášali do vzdelávania či už učiteľov alebo žiakov. Žiaci, ktorí sú dennodenne svedkami problémov v živote triedy, v živote školy sú kompetentní vyjadrovať sa hlavne k dodržiavaniu ľudských práv všeobecne a detských práv konkrétne z pohľadu pocitu ich bezpečia v škole. Zároveň sa bude hodnotiť záujem školy o názory rodičov a akceptovanie ich pripomienok.

Preto na každej škole by mala byť poverená osoba, ktorá by sa popri svojej práci venovala aj otázkam stavu dodržiavania ľudských práv. Táto osoba by mala permanentne monitorovať stav dodržiavania ľudských práv či už žiakov, pedagógov a ostatných zamestnancov školy. Je dôležité, aby výsledkom monitorovania a hodnotenia riešenia ľudských práv na škole bola celá škola oboznámená, a aby boli spokojní a súhlasili s oficiálnym hodnotením.

Kritériá hodnotenia	Stupnica		
	1	2	3
Spôsob riešenia problémov v súvislosti dodržiavaním ľudských práv	Formálne, bez účasti žiakov a pracovníkov	Priebežne pri výskyte problémov, ale bez spätnej väzby k pracovníkom a žiakom	Komplexne so zapojením zamestnancov a žiakov
Kvalita riešenia problémov	Nevyhovuje, neodstránila príčiny	Čiastočne vyhovuje	Optimálna, odstránila aj príčiny
Možnosť hodnotenia prostredia žiakmi a rodičmi, na základe výzvy vedenia školy	Nepravidelné, hodnotenie bez zverejnenia výsledkov	Nepravidelné, hodnotenie so zverejnením výsledkov	Pravidelné hodnotenie a vyjadrenie sa k prostrediu, škola má záujem na akceptovaní pripomienok
Pracovník poverený sledovaním dodržiavania ľudských práv na pracovisku	Určuje sa len na riešenie konkrétneho prípadu	Určený pracovník bez odbornosti	Odborník pre danú oblasť (napr. učiteľ občianskej výchovy)
Spokojnosť s riešením ľudských práv žiakmi, zamestnancami a rodičmi	Minimálna	Striedajú sa kladné aj záporné vyjadrenia	Úplná, odráža sa to aj atmosfére na škole
Dôvody nespokojnosti	Neriešenie dodržiavania ľudských práv	Čiastočné riešenie dodržiavania ľudských práv	Optimálne riešenie dodržiavania ľudských práv

Predmetom monitorovania týchto kritérií je zistenie klímy školy v oblasti dodržiavania ľudských práv na škole. Predpokladá sa vonkajšia kontrola zo strany Štátnej školskej inšpekcie pri pravidelných inšpekciách, prípadne pri tematických inšpekciách a zo strany zriaďovateľa. Odporúča sa kontrola každé dva roky.

2.5 Vzdelávanie učiteľov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam.

Hodnotenie vzdelávacích akcií k ľudským právam účastníkmi vzdelávania

Uvedeným indikátorom sa bude sledovať forma prípravy učiteľov v pregraduálnej a postgraduálnej príprave na realizáciu cieľov aj obsahu výchovy a vzdelávania k ľudským

právam v konkrétnych oblastiach. Zároveň sa bude zisťovať miera zaškolenosti učiteľov a spokojnosť učiteľov s kvalitou vzdelávania.

Kritériá hodnotenia	Stupnica		
	1	2	3
Systém pregraduálneho a postgraduálneho vzdelávania	V rámci iných vzdelávacích programov v minimálnej miere zamerané na ľudské práva	Vzdelávacie programy nie sú v celom rozsahu priamo zamerané na danú problematiku	Vzdelávacie programy sú systematicky zaraďované a v celom rozsahu zamerané na danú problematiku
Pravidelnosť systému hodnotenia vzdelávacích akcií učiteľov	Hodnotenie sa robí náhodne	Hodnotenie sa vykonáva pravidelne ale nie v celom rozsahu	Hodnotenie sa robí pravidelne a v celom rozsahu
Kvalita prípravy učiteľov v oblasti výučby ľudských práv	Nedostatočná, nie sú pripravení na kvalitné odučenie učiva	Len niektorí sú pripravení kvalitne na odučenie učiva	Všetci sú kvalitne pripravení na odučenie učiva
Spokojnosť účastníkov s kvalitou vzdelávania	Nesplnilo očakávanie	Vzdelávanie čiastočne splnilo očakávanie	Splnilo očakávanie po každej stránke

Úroveň pripravenosti budúcich učiteľov k výučbe k ľudským právam sú kompetentní zisťovať učitelia pedagogických fakúlt, pri rôznych skúškach, u učiteľov z praxe pracovníci Pedagogicko-metodických centier po ukončenom cykle vzdelávania a nepriamo Štátna školská inšpekcia, pri inšpekčnej činnosti.

2.6 Hodnotenie vyučovacieho procesu k ľudským právam

Týmto indikátorom sa bude hodnotiť správnosť vytýčených cieľov vo vyučovacom procese, výber obsahu, vzhľadom aj na medzipredmetové vzťahy, s ukázkami realizácie v praxi. Sledovať sa bude aj primeranosť použitých metód, organizačných postupov z hľadiska plnenia cieľov vyučovania k ľudským právam.

Cieľom je zistiť snahu školy pristupovať k žiakom tak, aby sa stali aktívnymi účastníkmi vyučovacieho procesu.

Hodnotiace kritériá	Stupnica		
	1	2	3
Výber cieľov, obsahu na vyučov. hodinu	Je neprimeraný	Len čiastočne splniteľný	Primeraný, splniteľný

Používanie efektívnych metód, organizačných foriem a postupov vyučovania k ľudským právam	Používanie metód, organizačných foriem a postupov je veľmi obmedzené, neprimerané k učivu	Niektoré z metód, organizačných foriem a postupov sú efektívne a učivu primerané	Pravidelne sú používané efektívne metódy, organizačné formy a postupy vhodne zvolené k danej problematike v celom rozsahu učiva
Aktivita žiakov na vyučovacej hodine	Učiteľ neumožňuje aktivitu žiakov	Väčšinou prevláda aktivita učiteľa	Žiak je aktívnym partnerom učiteľa
Kvalita realizácie učebného zámeru vo vyučovacom procese	Nedostatočná, výsledky sú slabé	Priemerná, výsledky sú len čiastočne uspokojivé	Optimálna, metódy, organizačné formy a postupy vyučovania prispievajú k zvýšeniu efektívnosti výučby

Hodnotenie vyučovacieho procesu je v kompetencii vedenie príslušnej školy podľa interného plánu kontroly školy a Štátnej školskej inšpekcie pri plánovanej inšpekčnej činnosti.

2.9 Hodnotenie úrovne vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam

Hodnotenie žiakov sa môže v škole uskutočňovať rôznymi formami. Týmto indikátorom sa sleduje prístup školy k hodnoteniu žiakov a snaha získať informácie o vedomostiach a postojoch žiakov v oblasti ľudských práv na základe jeho rôznych prejavov (testov, vypracovaných projektov, esejí, účasťou na súťažiach, olympiáde k ľudským právam, aktivity žiaka v diskusiách, schopnosť argumentovať, vyjadrovať svoje názory a obhajovať ich).

Kritériá hodnotenia	Stupnica		
	1	2	3
Hodnotenie úrovne vedomostí a postojov žiakov z oblasti ľudských práv	Žiaci majú slabé teoretické aj praktické vedomosti z oblasti ľudských práv, a nemajú vytvorené postoje	Žiaci majú priemerné teoretické aj praktické vedomosti, väčšina žiakov aj vytvorené postoje	Žiaci majú dobré teoretické aj praktické vedomosti a vytvorené postoje
Kvalita systému hodnotenia vedomostí a postojov žiakov realizovaná školou	Nízka, používa len niektoré prostriedky hodnotenia, nemotivuje pozitívne žiakov	Priemerná, využíva väčšinu prostriedkov hodnotenia, len občas pôsobí motivačne smerom k žiakom	Výborná, využíva všetky prostriedky hodnotenia, a z nich vyplývajúce možnosti Pozitívnej motivácie žiakov

Kompetenciu na hodnotenie vedomostí a postojov žiakov má vyučujúci. Vzhľadom na to, že ľudské práva netvoria učebný predmet, hodnotenie má prebiehať pri vyučovaní všetkých predmetov, v ktorých učivo o ľudských právach vystupuje explicitne alebo implicitne.

Kvalitu hodnotenia žiakov je kompetentné vykonávať vedenie školy. Hodnotenie školy, Štátna školská inšpekcia.

2.10 Zapojenie žiakov školy do aktivít v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam, poriadaných v mimovyučovacom čase

Hodnotiť sa bude zapojenie žiakov do aktivít, ktoré poriada škola alebo iná organizácia mimo vyučovania, ako sú besedy, diskusie na seminároch a prednáškach, olympiáda k ľudským právam, celoškolské projekty, hry, výstavy a pod. Cieľom je zistiť, do akej miery sa žiaci zúčastňujú aj na iných akciách okrem vyučovania k danej problematike a či uvedené akcie sú pre nich prínosom.

Kritériá hodnotenia	Stupnica		
	1	2	3
Možnosť zapojenia žiakov do aktivít mimo vyučovania	Žiaci sa zúčastňujú náhodne, nepravidelne bez sprostredkovania školy	Žiaci sa často zapájajú na základe vlastnej iniciatívy a s občasným sprostredkovaním školy	Žiaci sa pravidelne zúčastňujú s výraznou podporou školy
Kvalita aktivít hodnotená žiakmi	Slabá	Priemerná	Optimálna, prít'azlivá

Monitorovať túto aktivitu žiakov a školy by mala inštitúcia, financujúca tieto podujatia.

Z á v e r

Všetky monitorovacie a hodnotiace systémy nezávisle na tom, či chceme alebo nechceme, vyvolajú reakcie dvojakého druhu v monitorovaných a hodnotených školách. Zodpovední pracovníci školy na základe výsledkov monitorovania a hodnotenia zistia, v čom je škola dobrá a v čom by mala zlepšovať kvalitu svojej práce. V monitorovaných školách utvrdí, čo je prioritou v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam, čo bude aj v budúcnosti predmetom sledovania a čo od nich očakáva spoločnosť. Preto monitorovaniu zo strany všetkých zainteresovaných na monitorovaní sa má venovať veľká pozornosť a pristupovať k nemu zodpovedne, čím nepochybne bude oživený celý školský systém v oblasti stanovenia rozsahu a kvality výchovy a vzdelávania k ľudským právam, ako aj v ich praktickej realizácii.